

Referent:
Jannicke H. FrølandshagenVår dato
14.06.2018Vår referanse
17/04580

Referat fra møte i brukerutvalget SØ Onsdag 9. mai 2018 (godkjent)

Tilstede:**Medlemmer:**

Svein Gurvin	✓	Heidi Kandola	f
Vigdis Yttervik	✓	Jannik Magnussen	f
Kari Bjørnerud	✓	Odd Martin Skarpholt	✓
Anita Helene Ørbeck	✓	Thor Øystein Langsholt	✓
Hanne S. Petersen	✓		

Tilstede = ✓ Forfall = f

BU= Brukerutvalget

AD=Administrerende direktør

POB: Pasient- og brukerombud

Fra SØ:

Jannicke H. Frølandshagen, administrasjonskonsulent samhandling, referent
Spesialrådgiver fag og utvikling Carina Brimsholm (sak 028-18)
Rådgiver prehospitaltjenester Trond Pehrson (sak 030-18)
Spesialrådgiver samhandlingsavdelingen Jon-Espen Sjøstrøm (sak 033-18)

Innhold

Sak 025-18 Godkjenning av innkalling med sakliste og kjøreplan	2
Sak 026-18 Godkjenning av referat fra møte 4. april 2018	2
Sak 027-18 Tilbakemelding på saker til styret i SØ, og andre viktige saker	2
Sak 028-18 Orientering om mottak av Vestbypasienter og virksomhetsstrategi SØ	4
Sak 029-18 Oppnevning av representanter til råd, utvalg og forskningsprosjekter	5
Sak 030-18 Ambulansekapasitet og «hvite biler»	6
Sak 031-18 Tilbakemeldinger fra råd, utvalg og øvrige saker	6
Sak 032-18 Handlingsplan for brukerutvalget 2018	7
Sak 033-18 Orientering fra leder av brukerutvalget	7
Sak 034-18 Eventuelt	7

Postadresse
Sykehuset Østfold
Samhandlingsavdelingen
Postboks 300, 1714 Grålum

Besøksadresse
Tuneveien 20
1710 Sarpsborg
Org.nr.
NO 983 971 768 MVA

Telefon
408 508 60

E-postadresse
brukerutvalget@so-hf.no

Internett
www.sykehuset-ostfold.no

Sak 025-18 Godkjenning av innkalling med sakliste og kjøreplan

Vedtak:

1. Innkalling med sakliste og kjøreplan til møtet i Brukerutvalget SØ 9. mai 2018 godkjennes.

Sak 026-18 Godkjenning av referat fra møte 4. april 2018

Referat fra møte i brukerutvalget i Sykehuset Østfold den 4. april 2018 er sendt ut til medlemmene. Forhåndsgodkjent referat er publisert på denne nettsiden:

<https://sykehuset-ostfold.no/helsefaglig/samhandling/brukerutvalget>

Vedtak:

1. Referat fra møte i brukerutvalget SØ 4. april 2018 godkjennes.

Sak 027-18 Tilbakemelding på saker til styret i SØ, og andre viktige saker

Styret og kst. administrerende direktør Irene Dahl Andersen ønsker råd og tilbakemelding fra brukerutvalget på relevante og viktige saker. Spesielt vil det være fokus på saker som skal behandles av styret i SØ.

Irene Dahl Andersen presenterte sakene. Sakspapirer til styremøtene publiseres på denne nettsiden et par dager før Brukerutvalgets møte:

<https://sykehuset-ostfold.no/om-oss/styret-i-sykehuset-ostfold>

Månedrapport per mars 2018

Sykehuset Østfold (SØ) har per mars et økonomisk resultat som er 3 mill. kroner dårligere enn budsjettet. Aktiviteten, målt i ISF-refusjoner, er i henhold til plan og poliklinisk aktivitet innen psykisk helsevern viser en positiv utvikling i mars. Ventetid innen somatikk hittil i år er i henhold til målsetting for året, men viser en økning sammenlignet med samme periode i fjor. Ventetid innen VOP (voksenpsykiatri), BUP (barne- og ungdomspsykiatri) og TSB (tverrfaglig, spesialisert behandling av rusmisbrukere) er redusert sammenlignet med 2017.

AD: Ventetiden i psykisk helsevern går stadig nedover. Det har vært høy turnover både i psykiatrien og somatikken, noe som har ført til økt bruk av økonomiske midler, men dette er i ferd med justeres inn. Noe av det økonomiske overforbruket skyldes også nye takster på laboratoriet som gir negativt utslag.

Økonomisk langtidspan 2019-2022 (2038)

For å oppnå økonomisk bærekraft i Sykehuset Østfold må kostnadsnivået reduseres samtidig som aktivitetsbaserte inntekter økes. SØ har i 2018 et godkjent budsjett på -210 mill. kroner. Dette medfører et gjenstående behov for kostnadsreduksjoner eller økte inntekter, for å ha et resultat i balanse, utgjør 210 mill. kroner. Utvidelse av opptaksområdet vil være et tiltak for å redusere perioden med underskudd. Det forventes videre at det aktiviteten kan økes uten tilsvarende kostnadsvekst, dvs. årlig økning i basisramme og aktivitetsbaserte inntekter vil bidra til resultatforbedring. Gjennom en slik utvikling planlegges det med at sykehuset vil være i økonomisk balanse innen 2024. I 2026 og 2036 vil det være markante reduksjoner i avskrivninger, da store deler av gjennomførte investeringer vil være ferdig avskrevet i disse årene. Det forutsettes at overskudd som genereres etter 2026 som følge av reduserte avskrivningskostnader og rentekostnader benyttes til fremtidige nødvendige investeringer.

AD: SØ har i noen år fått dispensasjon til å drive med underskudd for å kunne håndtere driften i ny sykehusstruktur. I 2024 skal sykehuset være i balanse. Det er laget en plan for hvordan dette skal

gjøres gjennom aktivitet og inntekter. Dette er veldig krevende, for det står mange utfordringer i kø, og nye ressurser vil ikke tildeles. Dette er noe vi må styre selv med de midlene vi har.

Utviklingsplan Sykehuset Østfold 2018-2035

Som en oppfølging av Nasjonal helse- og sykehusplan, skal alle helseforetak ha utviklingsplan med tidshorison 2035. Sykehuset Østfold har utarbeidet utviklingsplan som nå legges frem for endelig behandling, og hvor innspill fra styret og fra høringsrunden er tatt inn i planen. Utviklingsplanen skal møte befolkningens behov for helsetjenester i fremtiden. Formålet er å skape pasientenes helsetjeneste gjennom riktig kompetanse, nye arbeidsformer og riktige bygg og utstyr. Utviklingsplanen er en samlet plan som skal sørge for at underliggende planer støtter opp om et overordnet, felles formål. Planhorisonten er 10-15 år.

AD: Dette er en kjent sak. SØ er nå godt etablert i ny struktur. Hovedfokus fremover nå vil bli etablering av strålesenter og bygge ut et kreftsentrum i Østfold. Da kan vi behandle disse pasientene selv og vi vil ikke være nødt til å sende de til Oslo.

Avhending av Edwin Ruudsvei 4 i Eidsberg kommune og Prestenggata 4 i Askim kommune

AD: Det polikliniske tilbudet skal ikke legges ned i indre Østfold, det skal fortsatt være i kommunen og opprettholdes tett opp til der befolkningen er.

Status på gjennomføring av tiltak – likeverdig og forutsigbar helsehjelp

Konsernrevisjonen i Helse Sør-Øst gjennomførte i perioden fra oktober til desember 2016 en revisjon i SØ for å undersøke og vurdere hvordan utvalgte enheter i Sykehuset Østfold sikrer pasientene likeverdige helsetjenester. Det ble undersøkt om man hadde implementert og sikret etterlevelse av den nye pasient- og brukerrettighetsloven. Revisjonen ble gjennomført ved to poliklinikker i allmennpsykiatri, henholdsvis ved DPS i Moss og DPS i Sarpsborg. Forbedringstiltakene i handlingsplanen etter Konsernrevisjonens gjennomførte revisjon av likeverdig og forutsigbar helsehjelp, er i stor grad iverksatt i henhold til planen og de mest omfattende tiltakene pågår fortsatt. Det planlegges oppfølging og kontroll av praksis og tiltakenes effekt.

ForBedring 2018

ForBedring 2018 er en nasjonal undersøkelse for å kartlegge ulike sider av arbeidsmiljøet og pasientsikkerhetskulturen, og gjennomføres i alle helseforetak. I Sykehuset Østfold ble den gjennomført i tiden 5.3.-3.4.2018 med en svarprosent på 80. Vi vet at arbeidsmiljø, pasientsikkerhet og HMS henger sammen, og påvirker hverandre. Den nye medarbeider-undersøkelsen hjelper oss å se disse tre områdene samlet. Undersøkelsen ble sendt ut til alle medarbeidere, verneombud og ledere, slik at hver enkelt fikk muligheten til å vurdere sin egen arbeidsplass. Nytt av året var at det ikke var krav om 30 % stilling for å kunne delta i undersøkelsen, og heller ikke krav om en viss ansettelsestid.

AD: Det har vært mange utfordringer gjennom vinteren som har resultert i mange presseoppslag, saker til fylkesmannen, pasient- og brukerombudet m.m. Dette har selvsagt vært en utfordring. Det er derfor gledelig at det var høy svarprosent på undersøkelsen. Denne undersøkelsen har blitt sammenliknet med Vestfold og Sørlandet, og det er veldig oppløftende og positivt at resultatene viser at Sykehuset Østfold ikke kommer noe dårligere ut enn de andre helseforetakene. Det er fortsatt krevende på enkelte områder, men det viser seg allikevel at trivsel, arbeidsmiljø osv. ligger på et tilfredsstillende nivå til tross for de utfordringene som har vært beskrevet.

Øvrig: Just Ebbesens avgang som administrerende direktør

Kst. administrerende direktør Irene Dahl Andersen orienterte om Just Ebbesens fratreden som direktør i Sykehuset Østfold og om prosesser i sykehuset i etterkant av dette.

Nåværende styre i brukerutvalget takker for samarbeidet med Just Ebbesen og hans engasjement ifht brukermedvirkning.

Presseoppslag og korridorpasienter:

AD: Det er trist med negative presseoppslag. Pasienter blir selvsagt opptatt av sin egen situasjon og hvordan de vil bli mottatt og behandlet ved en innleggelse. Vi må løse problemet med korridorpasienter for at vårt renommé igjen skal bli bra. Vi har stort fokus på dette. Jeg skjønner at befolkningen kanskje ikke forstår hvorfor det kan ligge feks 2 pasienter på korridor mens man har 36 ledige senger på sykehuset. Men dette er pga moderpost-prinsippet, som betyr at man ligger på den avdelingen man har tilhørighet til og ikke blir plassert i et annet fagområde. Fordelingen av senger ses på igjen, hvor det vurderes om man kan ta senger fra ett område og gi til et annet som vi ser har større behov. Vi ser også på strømmen inn i akuttmottaket, om vi kan behandle pasienter ferdig der og sende hjem istedenfor å legge de inn. Vi ser på logistikken ved innleggelse og hva som kan forbedres, kan vi konferere mer med fastleger og kommuner før en ev. innleggelse osv.

Prinsippet er fortsatt at alle skal ha enerom, men vi ser på om det kan være mulig å ha 2 pasienter på de største rommene. Dette bl.a. for at pasientene skal ha det mer komfortabelt og rolig, ha tilgang til badelrom og selvsagt slippe å være på korridor.

BU: Går det an å spørre pasienter i forkant om hva de kunne tenke seg, om det er greit å ligge flere pasienter på et rom?

AD: Det er jo faktisk pasienter som gir tilbakemelding om at de synes det er litt stusselig å ligge alene på rommet og at det blir ensomt. Så ja, det går an å vurdere pasientene og se om noen er villige til det.

BU: Hva hvis det er en pasient med feks autisme som ikke har språk eller som har andre spesielle behov, vil de bli liggende på rom med andre eller vil de bli flyttet til et mindre egnet rom?

AD: Nei, vi tenker at disse pasientene skal få ha den private sfæren og få den tilretteleggingen de trenger. Vi etterstreber å bruke rommene til det de skal brukes til.

Henvendelse fra LHL om overbygg ved HC-parkering utenfor hovedinngangen

Ved dårlig vær meldes det at pasienter som parkerer på HC-parkering rett utenfor inngangen blir gjennomvåte før de kommer seg inn på sykehuset. Dette pga tiden de bruker til å hente frem rullestol m.m., det tar alltid litt tid å få alt på plass før de kan gå videre inn. LHL etterlyser om det er mulig å sette opp en form for overbygg ved HC-plassene, slik at pasientene er mer beskyttet for vær og vind.

AD: Jeg tror at dette nok blir vanskelig å gjennomføre, men jeg skal ta dette videre til eiendomsavdelingen.

Vedtak:

1. Brukerutvalget tar sakene til orientering med de kommentarer som fremkom i møtet.

Sak 028-18 Orientering om mottak av Vestbypasienter og virksomhetsstrategi SØ

Spesialrådgiver Carina Brimsholm orienterte om endringer ifht mottak av pasienter fra Vestby. Nytt vedtak ble fattet i styremøte den 9. april 2018. Brimsholm orienterte også om virksomhetsstrategi i Sykehuset Østfold.

Vestbypasienter

AD: Som kjent anbefalte styret i april å utsette overføring av Vestbypasienter. Frem til 3. september 2018 vil somatiske pasienter fra Vestby som trenger innleggelse som øyeblikkelig hjelp få tilbudet ivarettatt ved Akershus universitetssykehus. Dette gjelder innen indremedisin, kirurgi og ortopedi. Resten av overføringen gjennomføres som planlagt fra 2. mai 2018.

Det er sendt informasjonsskriv til fastleger i Vestby og legevakt i Moss som beskriver hvem som skal til Ahus og hvem skal til Østfold. Om en pasient allikevel kommer til feil akuttmodtak, så skal pasienten få den hjelpen han/hun trenger, ingen vil bli avvist. Det er avholdt informasjonsmøter med befolkningen og fastleger i Vestby, samt at internettsiden er oppdatert og brosjyrer er sendt til husstander i Vestby. Ny styringsgruppe er etablert, gruppen skal følge opp tiltakene beskrevet i handlingsplanen.

Virksomhetsstrategi

Det har tidligere blitt laget mange forskjellige strategi- eller handlingsplaner i sykehuset. Administrerende direktør besluttet at Sykehuset Østfold kun skal ha ett, overordnet strategidokument (virksomhetsstrategi). Virksomhetsstrategien skal samle og erstatte strategiene fra de ulike områder i SØ. Virksomhetsstrategien skal være overordnet, gjelde for fire år og rulleres og behandles årlig i sammenheng med økonomisk langtidsplan (ØLP).

Vedtak:

1. Brukerutvalget tar sakene til orientering.

Sak 029-18 Oppnevning av representanter til råd, utvalg og forskningsprosjekter

Vedtak:

1. Følgende brukerrepresentanter oppnevnes med funksjonstid som angitt:

Råd/utvalg/ prosjekt	Organisasjon	Status	Navn	Funksjonsperiode
Arbeidsgruppe Helsetorg	FFO	Fast	Mona Larsen	9.5.18-29.2.20
Prosjekt lungeemboli	FFO, LHL	Fast	Odd Martin Skarpholt	9.5.18-29.2.20
Prosjekt arbeidsrettet poliklinikk	NN	Fast	<i>Forslag på person kommer</i>	9.5.18-29.2.20
Brukerråd kreftavdelingen	Kreftforeningen	Fast	Jannik Magnussen	9.5.18-31.3.20
Brukerråd kreftavdelingen	Kreftforeningen, Prostataforeningen	Fast	Ole Peder Kjeldstadli	9.5.18-31.3.20

NDPS – DPS for Indre Østfold (Edw. Ruud) og Mossedistriktet

Utvalg	Organisasjon	Status	Navn	Funksjonsperiode
Brukerråd NDPS	ADHD Østfold	Fast	Marcus Andersen	9.5.18-31.3.20
Brukerråd NDPS	ADHD Østfold	Vara	Elisabeth Løwengreen	9.5.18-31.3.20

FDPS- DPS for Fredrikstad distriktet

Utvalg	Organisasjon	Status	Navn	Funksjonsperiode
Brukerråd FDPS	Mental Helse Øst	Fast	Connie Yven	9.5.18-31.3.20
Brukerråd FDPS	Mental Helse Øst	Vara	Marianne Sørлие	9.5.18-31.3.20
Brukerråd NDPS	ADHD Østfold	Fast	Marcus Andersen	9.5.18-31.3.20

Brukerråd NDPS	ADHD Østfold	Vara	Elisabeth Løwengreen	9.5.18-31.3.20
----------------	--------------	------	----------------------	----------------

HSDPS – DPS for Halden og Sarpsborg distriktet

Utvalg	Organisasjon	Status	Navn	Funksjonsperiode
Brukerråd HSDPS	RIO	Fast	Line Eikenes Langsholt	9.5.18-31.3.20
Brukerråd HSDPS	RIO	Vara	Thor Øystein Langsholt	9.5.18-31.3.20

Sak 030-18 Ambulansekapasitet og «hvite biler»

Konseptet med «hvite biler» trådte i kraft fra 2.mai 2018 med én bil. Bil nummer to er planlagt å starte opp i september. Disse bilene skal avlaste ordinære ambulanser ved å transportere pasienter på «grønne turer» ut av sykehuset og til institusjoner i Østfold. Avdelingsrådgiver i prehospitaltjenester Trond Pehrsen orienterte om dette og ambulansekapasiteten/beredskapen generelt i Sykehuset Østfold.

Vedtak:

1. Brukerutvalget tar saken til orientering.

Sak 031-18 Tilbakemeldinger fra råd, utvalg og øvrige saker

Brukerutvalget har ønsket egen tid til å gi tilbakemeldinger fra ulike råd og utvalg, samt å drøfte saker som de ønsker nærmere belyst.

Temaer i regionsmøte regionalt brukerutvalg

- Bedre pasientbehandling og bedre bruk av tiden
- Nye brosjyrer ifht samvalg
- Brukerstyrte poliklinikker innen hiv, rus og psykiatri – pasienten kan komme når den ønsker
- «Hjemmesykehus» for barn og eldre, hvor sykehuset skal være mer behjelpelig med å komme hjem til pasient
- Benytte frivillige i helseforetak
- Benytte private aktører som feks Aleris og Volvat
- Fokus på at basisbehov som oppmerksomhet og stell blir dekket

Utvidelse av akuttmottak

Tre alternativer er lagt fram og er til utredning. Alternativene ses opp mot kostnadsbilde og behov.

Innovasjonspartnerskap

Kreft er valgt som hovedområde. Feks fjernmonitorering vil hjelpe pasienter å sende resultater (blodprøve, veiing, temperaturmåling m.m.) elektronisk inn til sykehus uten å måtte møte fysisk på sykehuset. På sykehuset sitter en behandler og mottar data og kan ta en vurdering på om det er nødvendig at pasienten kommer til sykehuset eller om en konsultasjon kan tas per telefon.

KvIP (Kvalitet i institusjonsbehandling i psykisk helsevern)

Faglig utveksling av kunnskap og evaluering.

Forskningsprosjekt lungeemboli

Hovedmål er å undersøke om et 8 ukers treningsprogram vil hjelpe pasienter med sine symptomer.

Vedtak:

1. Brukerutvalget tar sakene til orientering.

Sak 032-18 Handlingsplan for brukerutvalget 2018

Vedlagt Brukerutvalget skal vedta hvilke hovedfokus områder utvalget skal ha for inneværende år.

Vedtak:

1. I avsnitt om individnivå endres begrepet «Folkeskikk» til «Høflighet og respekt uavhengig av kultur og religion»
2. Brukerutvalget vedtar handlingsplan for 2018.

Sak 033-18 Orientering fra leder av brukerutvalget

Leder Svein Gurvin orienterte om aktuelle saker.

- Samhandlingsforum i Rakkestad den 19. april. Spesialrådgiver Jon-Espen Sjøstrøm fra samhandlingsavdelingen fortalte om samhandling mellom kommuner, før og nå.
- Innsyn i journal: Pasienter kan fra 1.11.2018 logge seg inn via den nasjonale helseportalen www.helsenorge.no og få tilgang til egne epikriser og journalnotater. Det vil si at nettsiden hvor man tidligere kunne hente ut journal (minjournal.no), ikke lenger vil være aktiv. Eldre journal vil ikke være tilgjengelig, kun journal som blir skrevet fra portalens startdato vil ligge i portalen. For å få tak i eldre journal må man henvende seg til spesialisthelsetjenesten der konsultasjon/behandling har funnet sted. Jon-Espen Sjøstrøm orienterte.
- Brev til Sykehuset Østfold og styret fra pasient med KOLS, hvor det stilles spørsmål til handicap-parkering ved sykehuset. Mail med kopi av henvendelsene til sykehuset er sendt brukerutvalget, samt svarbrev sendt til pasienten.

Vedtak:

1. Brukerutvalget tar sakene til orientering.

Sak 034-18 Eventuelt

Ungdomsrådet har møte den 30. mai fra kl 17. Brukerutvalget er invitert til å komme til ungdomsrådet for å presentere hvordan man arbeider i brukerutvalget.

Vedtak:

1. Fra brukerutvalget stiller Vigdis Yttervik og Odd Martin Skarpholt i ungdomsrådets møte den 30. mai.

Vedlegg: Handlingsplan for brukerutvalget 2018

Brukerutvalget bygger sin handlingsplan på Sykehuset Østfolds vedtatte strategi for brukermedvirkning – Åpenhet og involvering samt på Helse Sør-Øst sine 13 prinsipper for brukermedvirkning.

Brukerutvalget vil i 2018 ha særlig fokus på disse temaene:

På systemnivå:

- Pasientsikkerhet
- Pasientforløp
- Pasientservice
- Rehabilitering
- Samhandling
- Barn som pårørende
- Implementering av behandlingsretningslinjer i SØ
- Interaktiv kommunikasjon
- Omdømmekritisk for SØ

På individnivå:

- Medvirkning i utredning og behandling (somatikk og psykisk helsevern)
- Dialog med pasient i oppsett av timeavtale
- Kommunikasjon underveis i behandlingen
- Hygiene
- Høflighet og respekt uavhengig av kultur og religion
- Empati
- Etikk

Arbeidsmetoder:

- Det avholdes møter i brukerutvalget i henhold til vedtatt møteplan.
- Det avholdes minst ett dialogmøte/temamøte i året med pasient- og brukerorganisasjoner og aktuell fagenhet i SØ.
- Brukerrepresentanter som deltar i arbeidsgrupper, prosjektgrupper og ulike utvalg skal kunne løfte problemstillinger inn for brukerutvalget for drøfting.
- Sluttrapporter fra prosjekter og arbeidsgrupper skal kunne behandles i brukerutvalget.